

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

*Romssa ja Finnmarkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija*

Vår dato:

03.05.2022

Vår ref:

2022/2544

Deres dato:

Deres ref:

STIFTELSEN NORSK INSTITUTT FOR
NATURFORSKNING NINA
Postboks 5685 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Saksbehandler, innvalgstelefon
Inge Berg, 77642223

Dispensasjon fra verneforskriften for Grindøysundet naturreservat for forskning på ærfugl

Vi viser til søknad av 17.03.2022 om dispensasjon fra fredningsbestemmelsene for Grindøysundet naturreservat i forbindelse med forskning på ærfugl.

Vedtak

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 gir Statsforvalteren i Troms og Finnmark NINA, avd. for arktisk økologi, tillatelse til ferdsel til fots på Grindøya i perioden 15. mai t.o.m. 15. juli 2022 for å gjennomføre feltarbeid knyttet til forskning på ærfugl. Statsforvalteren gir med samme hjemmel også

tillatelse til registrering av ærfuglreir, kullstørrelse og eggpredasjon, samt fangst av hunner på reir for merking. Tillatelsen gjelder for feltsesongen i 2022.

Tillatelsen er gitt med følgende vilkår:

1. Feltarbeidet skal gjennomføres av Sveinn Are Hanssen eller av personer under hans ledelse.
2. Feltarbeidet skal gjennomføres på en slik måte at fuglene påføres minst mulig forstyrrelser og stress.
3. Tillatelsen til ferdsel til fots gjelder for maks tre dager i uka.
4. Når ærfugl forlater reiret under feltarbeidet skal reirene voktes til den er tilbake på reiret.
5. Statsforvalteren skal få skriftlig rapport innen 30. september 2022 om feltarbeidets forløp. Rapporten skal inneholde besøksdatoer, besøksklokkeslett, antall reir, antall reirbesøk, antall hunner fanget, og klekkesuksess. Det skal gjøres en vurdering av om feltarbeidet har påvirket predasjon på ærfugl.
6. Denne tillatelsen skal medbringes under feltarbeid.

Vi forutsetter at det blir innhentet andre nødvendig tillatelse til studiet og tillatelse fra Forsøksdyrvalget.

Vi ber dere om å informere oppsynet for naturreservatet før feltarbeidet starter. Dette er Statens naturopsyn Tromsø.

Vedtaket kan påklages innen tre uker til Miljødirektoratet jf forvaltningsloven § 28. En eventuell klage endes til Statsforvalteren i Troms og Finnmark.

Søknaden

Det søkes om dispensasjon fra verneforskriften for Grindøysundet naturreservat for feltarbeid på ærfugl på Grindøya og tilgrensende områder. Det søkes om å gjennomføre feltarbeidet i perioden 15. mai til ca. 15. juli 2022. For ærfugl vil feltarbeidet være registrering av antall reir, kullstørrelse, eggpredasjon og fangst av hunner på reir for merking. Når kullene forlater Grindøya vil det bli gjort observasjoner av kull fra vei eller langs fjæra i tilgrensende områder. Omsøkte feltarbeid er knyttet til et større forskningsprosjekt på sjøfugl som har pågått siden 1984. Det gjør denne tidsserien til den lengste kontinuerlige tidsserien på sjøfugl i Norge, og sannsynligvis en av de lengste på verdensbasis.

Regelverket for Grindøysundet naturreservat

Grindøysundet naturreservat ble opprettet ved kongelig resolusjon 8. desember 1995.

Formålet med fredningen er å bevare et stort gruntvannsområde og tilhørende fastmark med et svært rikt fugleliv og verdifulle botaniske lokaliteter. Søknaden berører følgende punkter i forskrift om fredning av Grindøysundet naturreservat:

- Punkt IV-2" *Dyrelivet, herunder deres hi, reir og egg, er fredet mot enhver form for skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse*".
- Punkt IV-6:" *I et kartfestet område på Grindøya er all ferdsel forbudt i perioden f.o.m 1. mai t.o.m. 30. juni*".

Statsforvalterens vurdering

Siden dyrelivet er fredet mot skade, ødeleggelse og unødvendig forstyrrelse, krever forskningsaktiviteten dispensasjon fra punkt IV-2, og mellom 1. mai og 30. juni kreves i tillegg dispensasjon fra ferdselsforbudet i punkt IV-6. Det er ikke hjemmel i forskriften til å gi tillatelse til søknaden, så den er vurdert ut fra naturmangfoldloven § 48, som gir hjemmel for å gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål eller påvirker verneverdiene nevneverdig.

Fuglelivet er en del av verneverdiene og formålet med vernet er blant annet å bevare et svært rikt fugleliv. Forskriften slår fast at «Dyrelivet, herunder deres hi, reir og egg, er fredet mot enhver form for skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse» Vi vurderer det slik at å fange fugler på reir i utgangspunktet strider mot formålet med vernet.

Forskning på hekkebiologi og overlevelse hos ærfugl har imidlertid pågått på Grindøya siden 1985, og er den lengste kontinuerlige dataserien på sjøfugl i internasjonal sammenheng. Grindøya er derfor nødvendig for denne forskningen. Det er gitt dispensasjon fra verneforskriften tidligere år. Forskningen har gitt mye kunnskap om ærfugl på Grindøya, men også kunnskap om generell økologi til arten i en stor del av utbredelsesområdet. De første årene av dataserien var det ca. 500 par som hekket på øya, men antall hekkende par er nå betraktelig redusert, og de siste årene har det variert mellom 110 – 150 par. I en rapport fra 1967 er det imidlertid anslått at det hekket bare ca 25 par av ærfugl på Grindøya, noe som viser betydelige variasjoner i hekkebestanden over tid.

Forskningsresultatene konkluderer med at bestandsnedgangen siste år i hovedsak skyldes påvirkningsfaktorer på vinteroppholdssteder, dvs. i havområdet og ikke på Grindøya. Forskningen som har pågått på Grindøya har gitt svært god vitenskapelig kunnskap om både ærfuglbestanden på Grindøya samt effekten av påvirkningen fra forskningsaktiviteten. Vedtatt forvaltningsplan for Grindøysundet naturreservat åpner for at det fortsatt skal kunne gis

dispensasjon for forskning på hekkebiologi og overlevelse hos ærfugl på Grindøya. Dette for å opprettholde den spesielt verdifulle dataserien som er bygget opp siden 1985. Forvaltningsplanen legger imidlertid til grunn at det skal gis vilkår om tidsbegrensning for dispensasjonen fra ferdselsforbudet.

Vi vurderer at kravet til godt nok kunnskapsgrunnlag for å fatte en beslutning er oppfylt, jf naturmangfoldloven § 8. Det er ferdselsforbud i hekketiden så ferdsel fra 1-2 forskere medfører ikke noen økt samlet belastning for ærfuglen når det gjelder ferdsel. Ærfugl er imidlertid relativt sterkt belastet med predasjon, både på egg, men spesielt på unger den første levetiden. Feltarbeid kan medføre økt risiko for predasjon, og dermed øke den samlede belastningen på ærfugl i hekketiden jf naturmangfoldloven § 10. For å unngå denne negative effekten i fremtiden mener vi det er nødvendig å begrense aktiviteten i tid, samt at reirene voktes til ærfuglen er på plass igjen. Dette vil være den mest miljøforsvarlige teknikken for å unngå skade på naturmangfold i denne saken, jf. naturmangfoldloven § 12.

Konklusjon

Statsforvalteren vil innvilge dispensasjon fra verneforskriften for Grindøysundet naturreservat til forskning på ærfugl, med vilkår for å unngå negative effekter av feltarbeidet for verneverdiene. Vi har lagt vekt på at søknaden gjelder forskning som har pågått på Grindøya i mange år, og som fremskaffer kunnskap som er viktig for forvaltning av verneområdet. Tillatelsen er gitt med følgende vilkår:

1. Feltarbeidet skal gjennomføres av Sveinn Are Hanssen eller av personer under hans ledelse.
2. Feltarbeidet skal gjennomføres på en slik måte at fuglene påføres minst mulig forstyrrelser og stress.
3. Tillatelsen til ferdsel til fots gjelder for maks tre dager i uka.
4. Når ærfugl forlater reiret under feltarbeidet skal reirene voktes til den er tilbake på reiret.
5. Statsforvalteren skal få skriftlig rapport innen 30. september 2022 om feltarbeidets forløp. Rapporten skal inneholde besøksdatoer, besøksklokkeslett, antall reir, antall reirbesøk, antall hunner fanget, og klekkesuksess. Det skal gjøres en vurdering av om feltarbeidet har påvirket predasjon på ærfugl.
6. Denne tillatelsen skal medbringes under feltarbeid.

Med disse vilkårene mener vi at feltarbeidet ikke strider mot vernevedtakets formål eller påvirker verneverdiene nevneverdig.

Med hilsen

Heidi-Marie Gabler
seniorrådgiver miljøeksjonsleder

Inge Berg
Seniorrådgiver miljø

Kopi til:
sveinn.a.hanssen